

STRAAT BEELD

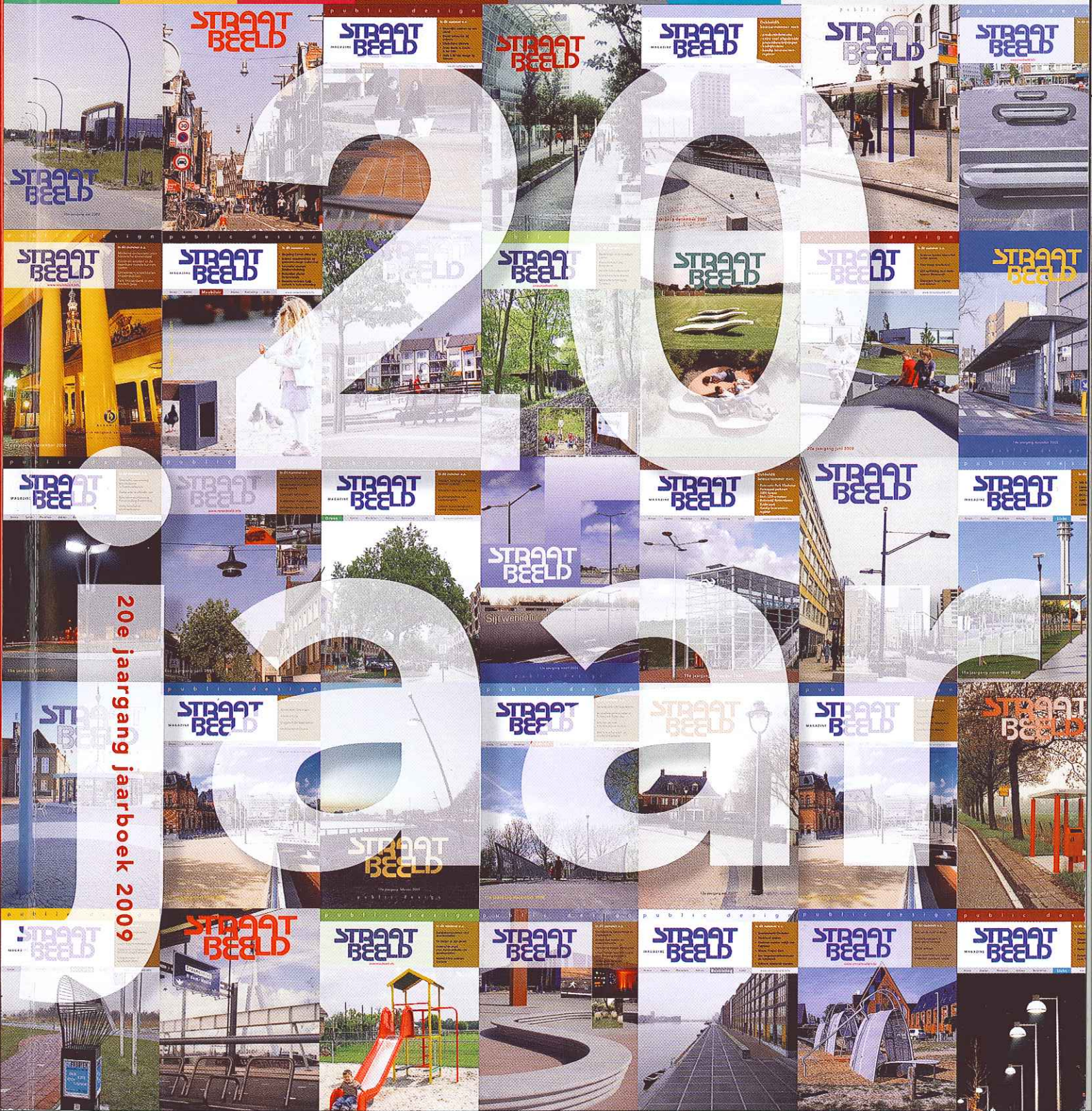
MAGAZINE

In dit nummer o.a.

- Visies van Arthur Klink, Frans Boots, Gerhard Nijenhuis, Lex Stax en Peter Dordregter
- Lichtkunst in Aalsmeer
- Spelen onder de Domtoren
- Brancheregister (ook online!)

Groen Spelen Advies Meubilair Bestrating Licht

www.straatbeeld.info

20e jaargang jaarboek 2009

In 2020 meer licht in het stedelijk gebied

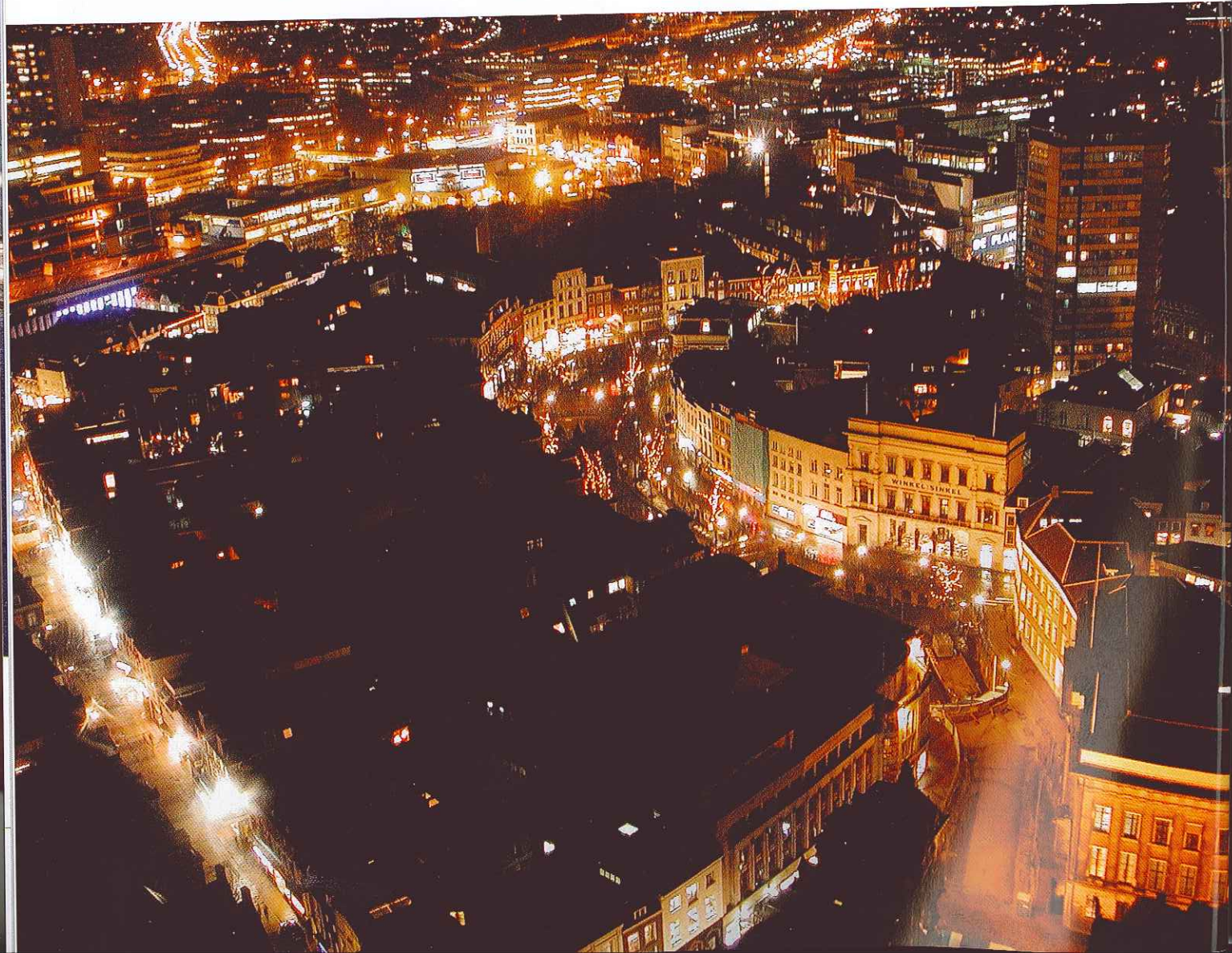
Zeker ook in de Openbare Verlichting volgen de nieuwe technische ontwikkelingen elkaar in snel tempo op. Na de verlichting met olielampen in de 17e eeuw, de lantaarns met gaslicht in de 19e eeuw die weer werden opgevolgd door elektrische openbare verlichting begin 20ste eeuw, zijn we anno 2009 aangeland bij de revolutionaire lichtbronnen met LED's. Hoe ziet de openbare verlichting er in 2020 uit? Arthur Klink, senior adviseur bij IBU Stadsingenieurs, het ingenieursbureau Utrecht, heeft daar zo zijn ideeën over.

"We zijn echt up-to-date met de openbare verlichting in onze stad Utrecht," vindt Arthur Klink, "we zijn nu zover dat het complete net kunnen in- en uitschakelen door een sms-systeem en door middel van internet. Ook de LED-technologie

krijgt alle aandacht in de stad, momenteel worden bijvoorbeeld 840 lichtmastreclames van 115 W TLD omgebouwd naar 20 W LED, hetgeen in 2010 een energiebesparing oplevert van 335.000 kWh per jaar... Of we in de toekomst op het terrein van openbare verlichting op dezelfde voet zullen doorgaan, is nog maar de vraag. Ik denk dat de huidige technieken steeds verder zullen worden uitontwikkeld en dat het vooral anders wordt. Op het gebied van openbare verlichting zou die toekomst wel eens heel andere verrassingen in petto kunnen hebben, dan we nu kunnen bedenken: namelijk géén verlichting zoals we die nu kennen. Dat schud ik niet zomaar uit de mouw, want bijvoorbeeld wat betreft

de verlichting van wegen staan ons wel degelijk ingrijpende ontwikkelingen te wachten. Momenteel zijn er zulke geavanceerde lichtsystemen voor auto's in ontwikkeling, dat het te betwijfelen valt of er straks op de snelwegen en provinciale wegen überhaupt nog verlichting nodig is. Dit zal veel verder gaan, denk ik, dan de experimenten die nu op een aantal plaatsen met sterk reflecterend wegdek worden gedaan."

Meer LED's kost meer energie
Met betrekking tot de openbare verlichting in het stedelijk gebied en daarbuiten het landelijk gebied, komt momenteel steeds weer de vraag naar voren: waar is er echt behoefte aan licht en waar begint de

toepassing verspilling te heten. Klink: "Steeds weer is er de spanning van aan de ene kant de roep om meer verlichting met name in het stedelijk gebied, en anderzijds de opdracht om streng rekening te houden met het aspect duurzaamheid. Toch

verwacht ik dat in de dichte stedelijke gebieden de lichtniveaus een stuk hoger zullen worden. Vanwege factoren als de 24-uurs economie, criminaliteit en de gewenste sociale veiligheid. Merkwaaardig genoeg werkt de LED-technologie die nu alom zo in de belangstelling staat, indirect mee aan die toekomstige verhoging van de lichtniveaus. Dat klinkt tegenstrijdig, maar ik voorzie dat door de uitvinding van deze besparende LED-technologie met name in de stedelijke omgeving meer energie gebruikt zal worden. Want er komen op dit terrein dankzij de ruimere mogelijkheden qua formaat en lichtopbrengst, veel nieuwe toepassingen in de openbare verlichting

bij. In het bijzonder op plaatsen in de stad die je voorheen gewoon niet verlicht zou hebben."

City Marketing

"Natuurlijk is de verlichting onontbeerlijk om goed te kunnen zien", stelt Klink. "Maar dat is het niet alleen, want de verlichting is ook voor een aantal andere zaken belangrijk. Ik ben eens in de archieven van de stad gedoken op zoek naar gegevens over straatverlichting in Utrecht. Ik heb geschiedkundige feiten kunnen vinden die terug gaan tot de 15e eeuw. En dan zie je dat er een paar honderd jaar geleden ook al sprake was van de aspecten veiligheid en sociale veiligheid in combinatie met openbare verlichting. Dat gaat ook nu aan het begin van de 21ste eeuw nog volledig op, alleen is er het nieuwe begrip voor 'leefbaarheid' bijgekomen, dat in het algemeen onder de noemer City Marketing valt: sfeerverlichting, designverlichting, verlichte reclame-uitingen, het aanstralen van kerken, monumenten e.d. De steden moesten zich zowel qua bebouwing, inrichting en zeker ook verlichting aantrekkelijk maken voor bewoners en bezoekers. Daarbij speelden zeker ook economische belangen mee, want bedrijven werden aangespoord zich in of bij de steden te vestigen. En vanuit dat totale

concept is er in het stedelijk gebied heel veel extra behoefte aan licht bij gekomen.

Verlichte straatstenen

"Zoals ik al eerder aangaf, is elke nieuwe technische ontwikkeling in

de openbare verlichting zoals in het verleden de gloeilamp, een aansporing geweest tot het bedenken van eveneens nieuwe toepassingen op verlichtingsgebied. In de toekomst zal de openbare verlichting minder zichtbaar zijn in het dagbeeld. Lichtbronnen in kleine armaturen worden weggewerkt in gevels, in straatmeubilair, in trottoirs en bestratingen. Er worden momenteel proeven gedaan met een wegdek voorzien van een sterk reflecterende deklaag. Ik denk dat de volgende stap, bijvoorbeeld verlichte straatstenen, tot de mogelijkheden behoort. Dan zijn al die ruimte innemende hoge palen langs de wegen met die in het oogvallende armaturen helemaal niet meer nodig. Ik denk ook dat in die verre toekomst 'ouderwetse' lichtmasten met armaturen op bepaalde lokaties zullen worden geplaatst omdat het mooi wordt gevonden. Meer dus om invulling te geven aan een specifiek ontwerp."

Meer licht

"De problemen waar steden vandaag de dag mee te maken hebben zijn van een andere orde dan vroeger", gaat Klink verder. "Elke stad kent de problematiek van hangjongeren onder invloed van drank en drugs, de voetbalwedstrijden waar grote menigten op af komen, grote evenementen die massaal bezocht worden. Natuurlijk wordt er met behulp van een vloot camera's toezicht gehouden, maar toch zal de behoefte aan meer licht groot zijn. Met het oog gericht op 2020 zie ik dus meer licht in het stedelijk gebied en minder licht in de buitengebieden. En dat roept bij mij meteen de vraag op of we zo wel goed bezig zijn. Je kunt niet tot in het oneindige de lichtniveaus verhogen immers. Ik pleit voor meer onderzoek, met name betreffende de vraag of openbare verlichting de enige oplossing is om de problemen van de grote stad in toom te houden."

Praat mee over Trends 2020 op de Straatbeeld website!

De visie van Arthur Klink op de Openbare Verlichting in 2020 vindt u ook op de website van Straatbeeld. Daar kunt u ook reageren op zijn visie en/of uw eigen mening geven.

Kernpunten in de visie van Klink zijn:

- hogere lichtniveaus in stedelijk gebied
- snelwegen slechts verlicht door autolampen
- lichtmasten met armaturen verdwijnen
- City Marketing vraagt extra veel licht
- armaturen weggewerkt in gevels en straatmeubilair
- veiligheid en sociale veiligheid blijven belangrijk
- nieuwe toepassingen vragen meer energie
- meer LED's kost ook meer energie
- licht lost niet alle problemen op.

We zien u graag op www.straatbeeld.info.

